

ХАЙ ЖИВЕ НЕПОРУШНА ЛЕНІНСЬКА ГЕНЕРАЛЬНА ЛІНІЯ ПАРТІЇ, РОЗРОБЛЕНА ХХ, ХХІ І ХХІІ З'ЇЗДАМИ КПРС!

(ІЗ ЗАКЛИКІВ ЦК КПРС).

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ! РІК ВИДАННЯ ХХХ

За наукові КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 28 (800)

21 жовтня 1964 р.

Ціна 2 коп.

ВИСОКА АКТИВНІСТЬ

ІЗ ЗВІТНО-ВИБОРЧИХ ПАРТІЙНИХ ЗБОРІВ

ВІДБУЛИСЬ звітно-виборчі збори в партійній організації Наукової бібліотеки ОДУ. В звітній доповіді секретар т. Ноткіна розповіла про велику роботу, яку провели комуністи за звітний період, про те, як старанно готувались відкриті партзбори. Їх було п'ять. На них обговорювалась робота окремих відділів (книгозбереження, обробки, каталогізації та комплектування). Беспартійні працівники брали активну участь в обговоренні питань і внесли багато цінних пропозицій.

На належному рівні й ідеологічна робота. В семінарах: «Проблеми світового комуністичного й робітничого руху» та «Марксистсько-ленінська естетика» взяли участь 44 чоловіки. Було проведено дві теоретичні конференції, на яких було зачитано 7 доповідей. Ідеологічна робота тісно пов'язана з практичною діяльністю бібліотеки.

Для технічного персоналу була організована політшкола, заняття якої проводились нормально.

Провідний напрямок в науковій роботі бібліотеки — створення науково-допоміжного бібліографічного апарату. В цьому досягнуто певних успіхів.

При обговоренні доповіді учасники зборів відзначили й ряд не-

доліків в роботі парторганізації. Зокрема, підкреслювалось, що мало приділялось уваги росту парторганізації, хоча й в бібліотеці є чимало товаришів, які виявили себе хорошими виробничниками та громадськими діячами.

Відзначалась також недостатня увага парткомітету та ректорату ОДУ до потреб бібліотеки. Пожарна охорона заборонила користуватися тимчасовою електрикою, що паралізувало роботу бібліотеки. Ремонтні роботи не закінчено в строк й не забезпечено нормальну роботу бібліотеки до початку занять. Комуністи розуміють, що госпчастина відчуває скруту в матеріалах. Але при більшій оперативності становище можна було виправити.

На партійних зборах були виражені побажання, щоб в найближчий час при бібліотеці було організовано кабінет рідкісних та цінних видань, а також методичний кабінет бібліотечної роботи.

Збори, що пройшли під знаком високої активності, прийняли рішення, здійснення яких благотворно відіб'ється на роботі колективу Наукової бібліотеки.

Секретарем партійної організації Наукової бібліотеки комуністи обрали Є. Зінькову.

Е. ПИСЬМЕН.

В ПАРТКОМІ ОДУ

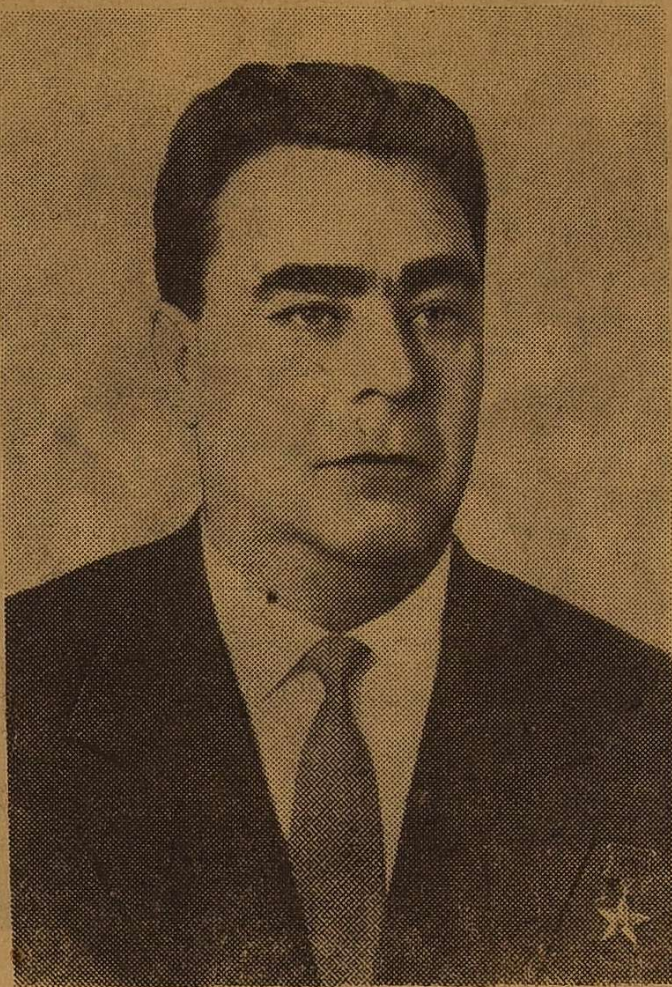
НА своєму черговому засіданні партком заслухав і обговорив інформацію про підсумки роботи колективу університету на колгоспних і радгоспних полях Комінтернівського та Біляєвського районів Одещини. Партком відзначив, що колектив університету виконав поставлені перед ним завдання, допоміг трудівникам соціалістичних ланів у збиранні врожаю.

На цьому ж засіданні партком обговорив питання про стан студентських гуртожитків і про їх готовність до розміщення студентів. Повідомлення з цього питання зробив голова університетської групи сприяння партійно-державному контролю т. Леонов.

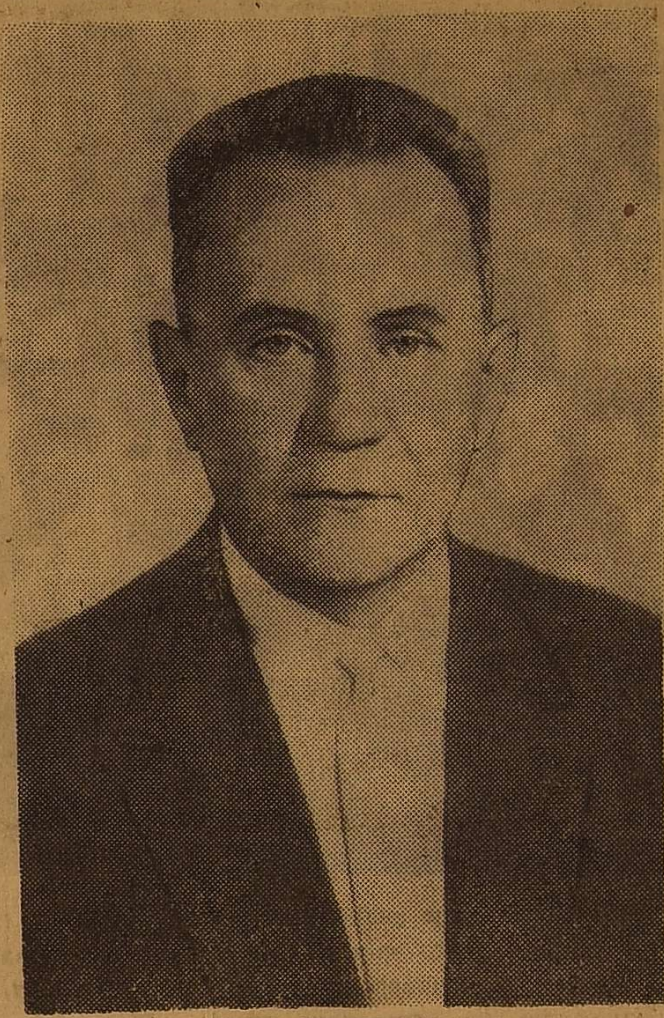
Партійний комітет відзначив, що господарська частина університету протягом літніх місяців провела чималу роботу з капітального та поточного ремонту будівель, з обладнання їх інвентарем, з заготовлення палива. Однак, в підготовці гуртожитків до розміщення студентів є ще ряд істотних недоліків зокрема в гуртожитках № 2 і особливо — № 4.

Партійний комітет накреслив ряд заходів, спрямованих на усунення недоліків, що мають місце в підготовці та стану гуртожитків. Зокрема, профкому та комітету комсомолу запропоновано протягом жовтня переобрати та налагодити роботу студентських рад гуртожитків, домогтися додержання студентами правил внутрішнього розпорядку, покращання санітарного стану гуртожитків та організації самообслуговування.

Партком зобов'язав деканів та парторганізації факультетів систематично та предметно займатися питаннями життя та побуту студентів, які живуть в гуртожитках, обговорювати ці питання на радах та засіданнях партійних бюро факультетів.



Л. І. БРЕЖНЄВ.
ПЕРШИЙ СЕКРЕТАР ЦК КПРС.



О. М. КОСИГІН.
ГОЛОВА РАДИ МІНІСТРІВ СРСР.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ПРО ПЛЕНУМ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ КПРС

14 жовтня ц. р. відбувся Пленум Центрального Комітету КПРС.

Пленум ЦК КПРС задовольнив просьбу т. Хрущова М. С. про увільнення його від обов'язків Першого секретаря ЦК КПРС, члена Президії ЦК КПРС і Голови Ради Міністрів СРСР у зв'язку з похилим віком і погіршенням стану здоров'я.

Пленум ЦК КПРС обрав Першим секретарем ЦК КПРС т. Брежнева Л. І.

УКАЗ

ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР
ПРО ПРИЗНАЧЕННЯ тов. КОСИГІНА О. М.
ГОЛОВОЮ РАДИ МІНІСТРІВ СРСР

Призначити тов. Косигіна Олексія Миколайовича Головою Ради Міністрів СРСР, увільнивши його від обов'язків першого заступника Голови Ради Міністрів СРСР.

Голова Президії
Верховної Ради СРСР А. МІКОЯН.

Секретар Президії
Верховної Ради СРСР М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 15 жовтня 1964 р.

УКАЗ

ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР
ПРО УВІЛЬНЕННЯ тов. ХРУЩОВА М. С. ВІД
ОБОВ'ЯЗКІВ ГОЛОВИ РАДИ МІНІСТРІВ
СРСР

Задовольнити просьбу тов. ХРУЩОВА Микити Сергійовича про увільнення його від обов'язків Голови Ради Міністрів СРСР у зв'язку з похилим віком і погіршенням стану здоров'я.

Голова Президії Верховної Ради СРСР
А. МІКОЯН.

Секретар Президії Верховної Ради СРСР
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 15 жовтня 1964 р.

У ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР

15 жовтня ц. р. під головуванням Голови Президії Верховної Ради СРСР тов. А. І. Мікояна відбулося засідання Президії Верховної Ради СРСР.

Президія Верховної Ради СРСР розглянула питання про Голову Ради Міністрів СРСР.

Президія Верховної Ради СРСР задовольнила просьбу тов. Хрущова Микити Сергійовича про увільнення його від обов'язків Голови Ради Міністрів СРСР у зв'язку з похилим віком і погіршенням стану здоров'я.

Головою Ради Міністрів СРСР Президія Верховної Ради СРСР призначила тов. Косигіна Олексія Миколайовича, увільнивши його від обов'язків першого заступника Голови Ради Міністрів СРСР.

Укази Президії Верховної Ради СРСР про увільнення тов. Хрущова М. С. від обов'язків Голови Ради Міністрів СРСР і про призначення тов. Косигіна О. М. Головою Ради Міністрів СРСР прийняті членами Президії Верховної Ради СРСР одноголосно.

Члени Президії Верховної Ради СРСР тепло поздоровили тов. Косигіна О. М. з призначенням на пост Голови Ради Міністрів СРСР.

Тов. Косигін О. М. сердечно подякував Центральному Комітетові Комуністичної партії Радянського Союзу і Президії Верховної Ради СРСР за виявлене йому довіря і запевнив, що докладе всіх сил для того, щоб виконати покладені на нього обов'язки.

ЕКЗАМЕН НА СОВІСТЬ І ПРАЦЬОВИТІСТЬ

ДО ПІДСУМКІВ РОБОТИ НА ЛАНАХ ОДЕЩИНИ



ЧИМАЛО днів знаходились наші студенти та викладачі далеко від університету — працювали на колгоспних та радгоспних ланах Одещини, допомагали збирати врожай. Заклик студентів філологічного факультету — достроково та якісно виконати відповідальне завдання — був підхоплений на всіх факультетах. І закіпіла робота!

Студентські групи на полях очолили викладачі. Особливо добре вели організаційну роботу серед студентів тт. Зінчук, Цибескова, Дідковський, Дреков, Машкіна, Еннан, Фурман, Т. Юрженко, Колесник, Кошуба, Норкін, Марченко, Швець, В. Шатух, Іщенко, Рядченко, Гурський, Нижегородов, Нейдорф, Коробков, Касім і Яковенко.

На сільськогосподарських роботах відзначились студенти II і IV курсів біологічного факультету, II курсу хімічного, IV — механіко-математичного, II —

історичного, групи I курсів фізичного, механіко-математичного факультетів.

Відмінно справилися з завданнями групи першокурсників німецького та французького відділень і II курсу англійського відділення факультету іноземних мов. Заслужують похвали і студенти філологічного факультету, III курсу географічного факультету.

На сільськогосподарських роботах зразково працювали комуністи та комсомольці. Вони були попереду. Велике значення мала й та масово-політична робота, що проводили на селі студенти та викладачі.

Виїзд на село відіграв важливу роль в трудовому вихованні молоді та згуртуванні колективу університету.



ДОБРЕ ПРАЦЮВАЛИ

Велику допомогу подали колгоспу студенти I та II груп II курсу хімічного факультету. Працювали на різних роботах: навантаженні й розвантаженні, збирали бахчеві, помідори, виноград.

Особливо відзначилась бригада на чолі з Ю. Поліщуком. Працювали й в нічну зміну, коли

цього було треба. Г. Семенова, Н. Ткачук, Т. Толмачова, І. Штикало, Т. Матяш, Ю. Гавсевиц, В. Герасименко, З. Косолапова та багато інших завжди були в числі передових. М. Степаненко, А. Васильєва, В. Михайлова турбувалися, щоб їх товариші своєчасно, смачно поїли. Г. КАМАЛОВ,

З ДОПОМОГОЮ СТУДЕНТІВ

ГЕОГРАФИ В ПОЛІ

ДОБРЕ, з розумінням важливості того завдання, що на них було покладене, працювали студенти-географи в полі.

Відзначилась I група I курсу. Правління колгоспу «Дружба» оголосило подяку всій групі.

Серед студентів II курсу сумлінно, з ентузіазмом працювали тт. В. Гаврилов, Колесник, Хом'якова, Мезернюк, Рябоконь, Воробйова та багато інших.

III курс факультету збирав гібридну кукурудзу. Дружна робота принесла високі трудові показники.

IV курс. Студенти його зустрілись в полі з великими труднощами, але зуміли перебороти їх і домоглись високих трудових показників.

Не можна не згадати тих, хто не йшов в ногу з товаришами, погано ставився до праці, порушував дисципліну. Нехай їх імена стануть відомі. Це студенти: Подгур, Гниленко, Співак, Лазаренко, Губко, Мордванюк та Харченко. Що стосується студентки Кандиби, то їй, на наш погляд, яка самовільно кинула роботу й поїхала на цілий тиждень до Одеси, — не місце в університеті.

Географи повернулися з поля в аудиторії. Йде зараз напружене навчання. Успіхів вам у ньому, товариші. Я. МАКАРЧУК.

В цьому році учбовий студентський план поповнився ще одним екзаменом — місячною роботою на колгоспних ланах. Філологічний факультет працював у трьох приміських радгоспах в основному на збиранні помідор. Підсумовуючи роботу студентського колективу, скажемо відразу, що згаданий шойно відповідальний і нелегкий екзамен на сумління, працьовитість, а подекуди і волю, витримку переважною більшістю студентів складений.

В перший період роботи (з 7 по 23 вересня) найкращих результатів домоглися студенти 3-х і 4-х курсів, які працювали в радгоспі «Дружба» села Дальник. Радгосп завдяки допомозі студентів першим в управлінні виконав державний план по заготівлі овочів та фруктів. Робота студентських груп була відзначена на загальних радгоспних зборах з оголошенням подяки всім студентським групам, комсоргам, старостам, керівникам-викладачам. Студенти ж, які особливо відзначилися — тт. Фьодорова, Грудова, Могильницька, Єфімова, Семенюк, Колбасюк, Кіскіна, Мовчан, Омельченко, Пономаренко, Рюміна — одержали і грошові премії. 20 юнаків та юнок з III російського заслужено завоювала перше місце в соціалістичному змаганні. Зрозуміло, що саме вони заслужили най-

більшої поваги з боку всього факультетського колективу.

Друге місце посіли студенти 2-ї групи I російського курсу (староста т. Донець). Вони працювали рівно. З радгоспу на факультет повернувся дружний, ініціативний колектив.

На третьому місці студенти I і II груп III українського. Тут особливо відзначилися в організації роботи студенти Шпанко та Буханенко. Високих показників у роботі домоглися студенти Іванченко, Бойко, Германівська, Гомелюк, Перечна, Стрежаух, Фоменко, Шевченко, Углярюк, Осипова та інші. Значна група студентів на цьому курсі також одержала премії.

Непогано працювали студенти I українського (староста Мамуленок, комсорг С. Шевчук). Разом з I російським курсом вони дали на прощання для працівників радгоспу концерт художньої самодіяльності. Працювати з I українським було легко, приємно. Варто ще окремо відзначити роботу студентів IV курсу російського відділення, особливо в перший період.

Дещо гірше, ніж в минулі роки, працювали студенти II українського, II російського та IV українського. Тут комсомольські бюро не завжди скеровували увагу студентів на головне — підви-

щення продуктивності праці. Показники роботи в цілому непогані, але діставалися вони шляхом більшого напруження, ніж на інших курсах. Звичайно, тут багато студентів з високими показниками праці. Правління радгоспів щиро подякувало за роботу і цим курсам. Окремі недоліки, що рихуватості в роботі не закрили роботу кращих.

Із заборгованістю приїхали на факультет студенти III групи III курсу українського відділення. Це овидчить про одне — працювали товариші погано. Цей факт не повинен залишитися поза увагою комсомольських бюро курсів, КСМ бюро факультету.

На загальних факультетських зборах по підведенню підсумків сільськогосподарських робіт відзначені також недоліки в організації побуту студентів в ряді відділків радгоспів, висловлена думка про необхідність працювати лише окремими бригадами, що сприяє зростанню продуктивності праці кожного.

Відкриті партійні збори роботу факультетського колективу в радгоспах вважають задовільною, сумлінною.

В. ДРОЗДОВСЬКИЙ,
заступник декана філологічного факультету.

31 — відзначено подякою декана.

На зборах були названі й кращі групи — III група II курсу, I група III курсу.

З великою теплотою говорили на зборах про Тамару Фролову, Володимира Дахновського, Галину Сохраненко, Михайла Дермента, Анатолія Захар'яша та Наташу Маєву. Вони працювали чесно, не знаючи втоми.

Роботи на ланах позаду, Тепер — вчитись і вчитись!

НА ЗНІМКУ зліва — загальні збори студентів-хіміків. НА ЗНІМКУ справа — вручення грамот за відмінну роботу на ланах.

ЧЕСНО І СУМЛІННО

ЗАРАЗ, коли йде звіт про роботу хіміків в колгоспах на збиранні врожаю, коли наводяться цифри про зроблену роботу, згадуються комсомольські збори студентів в с. Бутовці, на яких найважчим було виділення кращих. І ще один випадок. Було відомо, що 9 жовтня вранці ми виїдемо до Одеси. 6 жовтня Столянова (III курс) була відправлена до Одеси — захворіла. 8 жовтня вона повернулася до товаришів.

Чесно й сумлінно працювала I група III курсу та III група II курсу в селі Бутовці, в колгоспі ім. Мічуріна. Напевне, цифри найправильніше скажуть про цю роботу: Т. Фролова, Н. Комарова, З. Щербак замість 20 тонн очищали зерновантажником 30 тонн ячменю. М. Бутнараш, Г. Столянова протягом майже всього часу при нормі в 1 тонну очищали з 1,4 до 1,7 тонн. Андріанова, Батальська, Ярмоленко, Воропаєва, Сохраненко, Дахновський, Гринчук, Дзюба, Костецька встигали не тільки виконати свою норму, але й допомогти товаришам. І Люда Кондратьєва — наш прораб-обліковець встигала виконати норму.

Не дарма всі в один голос сказали, що грамотою обкому комсомолу треба нагородити Валю Гужвенку, яка завжди зміла організувати роботу на кухні так, щоб всі своєчасно, смачно поїли.

Без гучних команд вміли працювати комсорги Л. Мельник та Г. Воронова. Комсомольці працювали і під дощем, і в нічну зміну й вантажили кукурудзу після робочого дня.

Крім добрих показників на трудовому фронті, студенти організували три концерти: в Дмитрівці, Бутовці та Спиридонівці.

А зараз — заняття! Скоро — сесія.

Д. ФУРМАН,



1865

РІК НОВІМЕНИЙ ІДЕ

1965

СЕРЕД НАРОДУ

НОВИЙ СПЕЦКУРС

На історичному факультеті студенти-пятикурсники почали слухати новий спеціальний курс лекцій «Історія історичної науки в Одеському (Новоросійському) університеті», який читає доцент П. Чухрій.

Цей цікавий спецкурс присвячується сторічному ювілею університету. На першій лекції мова йшла про умови та особливості розвитку історичної науки в дожовтневий період в нашому вузі. На подальших лекціях буде розглянуто теми, зв'язані з розвитком історичної науки в пореформній Росії в період революційних потрясінь та після Великої Жовтневої революції.

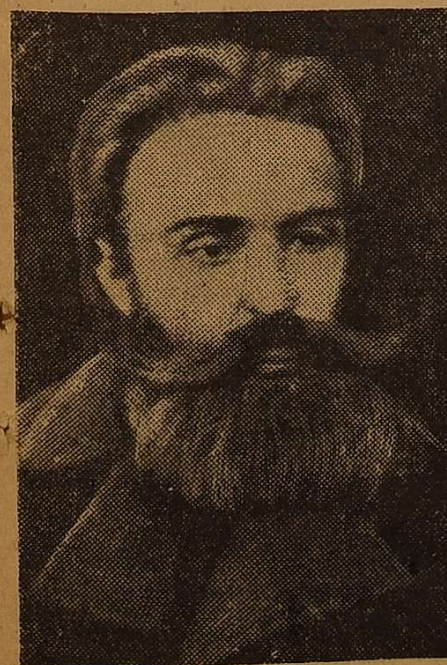
О. СЕМЕРІН.

ДЕСЯТИЙ СЕЗОН

26 жовтня відкривається ювілейний десятий сезон музикального лекторію нашого університету. Майже всі вечори сезону присвячуватимуться важливій події в історії оперного мистецтва — обміну гастролями між Міланським «Ла Скала» та Московським Великим театром.

В програмі першого вечора — записи арій, сцен з опер Россіні, Верді, Пуччіні, Масканьї, італійських пісень у виконанні видатних вокалістів сучасності — Джульетти Симіонато, Ренати Скотто, Габрієлли Туччі, Фьоренци Косотто, Джанні Раймонді, Карло Бергонці, Брюно Преведі, Ніколи Закарія та інших.

Вечір, який проводить старший викладач В. Максименко, відбудеться в приміщенні головного корпусу (Петра Великого, 2). Початок о 7 годині вечора.



Л. А. ТРЕТЬЯКОВ

СКОРО після вислання А. Желябова революційна молодь Одеси об'єдналася в так званій «Гурток ініціативи», очолюваний Ф. Волховським, який не раз зазнавав репресій за свою революційну діяльність. Він належав до створеного народниками «Великого товариства пропаганди», центр якого знаходився в Петербурзі. Своє завдання гуртківці бачили в революційній пропаганді серед народу.

Широкими були зв'язки студентів-народників з робітничим середовищем. З допомогою студента І. Ковальського весною 1873 року познайомилися з учасниками гуртка на заводі Белліно-Фендеріха і розпочав серед них пропаганду Є. Заславський. Цей гурток став зародком першої пролетарської організації в Росії — «Південно-російського союзу робітників», очоленого Заславським.

В тому ж році до Одеси приїхав і повів пропаганду серед пролетарів різних підприємств видатний робітник-революціонер В. Обнорський, в майбутньому організатор — «Північного союзу російських робітників». Листи і гроші для нього з Петербурга надходили на ім'я студента Л. Третьякова, активного учасника гуртка Ф. Волховського.

В справі «Південно-російського союзу робітників» було заслано до Сибіру студента Ф. Щербина, який зібраних революціонерами коштів подавав матеріальну допомогу сім'ям арештованих робітників.

В 1875 році студенти Е. Победоносцев, Л. Домбровський, Г. Попко, І. Волошенко та інші прихильники пропагандистської тактики П. Лаврова організували гурток, що розгорнув широку революційну пропаганду. Вони дістали назву «баштовиків», оскільки жили в одній з башт будинку Новикова на Карантинній вулиці (нині вул. Лизогуба, 9).

В Одесі велику революційну роботу провадив народницький гурток, на чолі якого стояли студенти університету С. Ліон і Г. Фомічев. Члени гуртка прагнули шляхом мирної пропаганди підготувати народ до повстання. В той же час під керівництвом І. Ковальського діяв гурток «бунтарів» — прихильників бунтарської тактики М. Бакуніна, де також брали участь студенти університету. Багато з членів цих гуртків працювали серед селян в різних губерніях України.

Студенти-народники у 1878 році брали участь в сходці революційних гуртків на честь 7-х роковин Паризької Комуні. На цій сходці прийнято знаменитий в історії робітничого руху нашої країни Адрес одеських робітників французьким пролетарям. 24 липня 1878 року революційні студенти університету стали учасниками першої політичної демонстрації в Одесі, що відбулася в зв'язку з винесенням смертного вироку І. Ковальському, який вчинив збройний опір при арешті. Особливого значення демонстрації надала участь в ній передових робітників, які добре знали І. Ковальського і ви-

ступили проти свавілля самодержавства.

В умовах назриваючої в країні наприкінці 70-х років XIX століття другої революційної ситуації

З ІСТОРІЇ УНІВЕРСИТЕТУ

саме життя штовхало народників на шлях тої політичної боротьби з царизмом, яку вони до того заперечували. Але зі своїх ідеалістичних та утопічних позицій народники не могли зрозуміти головного, що політична боротьба є боротьба класова. Вони стали на шлях індивідуального терору.

В 1879 році власті розкрили терористичну групу на чолі з Д. Лизогубом, С. Чубаровим та І. Давиденком, що готувала замах на



В. Ф. КОСТЮРІН, учасник гуртка А. Желябова.

Олександра ІІ, який повинен був проїхати через Одесу. В числі учасників цієї групи були й студенти університету Г. Фомічев, А. Колтановський, Г. Попко. Військово-польовий суд засудив їх на довічну каторгу.

ПІД впливом зростаючого революційного руху студентські вимоги дедалі частіше неминуче доповнювалися вимогами загальнополітичними.

Яскраво вираженого політичного характеру набрав протест одеського студентства проти реакційних виступів в пресі професора Цитовича, який обливав брудом вождів революційного табору і найулюбленішого професора — великого природодослідника І. М. Сеченова. В листі до Цитовича, який поширювався як листівка з агітаційною метою, студенти писали: «Ви змішали з брудом палім'ять тих людей, які заплатили життям і свободою за свої переконання, тих людей, які всю душу вклали в боротьбу зі злом і нещастям, що панують і тепер в російському житті, тих людей, яких не перестане поважати молоде покоління, незважаючи ні на які інсинуації професорів одного з вами табору».

Виступи студентів Новоросійського університету підтримали московські студенти, ліберальна професура. Цитович змушений був у 1880 році піти з університету.

Політична реакція 80-х років XIX століття на деякий час посла-

била, але не припинила студентського руху. Передова частина студентів уперто боролася не тільки проти поліцейського режиму в університетах, закріпленого статутом 1884 року, але й проти антинародної політики самодержавства в країні в цілому.

Передове студентство дедалі більше заявляло політичний протест. В 1889 році приводом до політичної демонстрації стала смерть великого революціонера-демократа, ідейного натхненника передової молоді М. Г. Чернишевського. 21 жовтня 150 студентів Новоросійського університету за прикладом студентів Москви, Петербурга, Варшави, зібравшись в кафедральному соборі, зажадали відслужити паніхиду по Чернишевському. Студентів розігнала поліція. Тоді революційна молодь відправилася в Саратов вінок на могилу М. Г. Чернишевського. За участь в цих виступах, що мали яскраво виражений політичний характер, згідно з розпорядженням міністра освіти було виключено 13 студентів, а правлінням університету — ще 27. З числа виключених 30 чоловік вислали з Одеси.

Одною з важливіших передумов зростання політичної свідомості передової частини студентства було поширення в 80-х роках XIX століття ідей марксизму серед революційної молоді Росії. В глуху добу політичної реакції «найінтенсивніше працювала російська революційна думка, створивши основу соціал-демократичного світогляду», — вказував В. І. Ленін.

Вже в 1883 році в Одесі було викрито поліцією гурток самоосвіти, організований студентами Новоросійського університету і спрямований в марксистському дусі. На чолі гуртка стояв студент Я. Барський. Гуртківці знайомилися з вченням К. Маркса, пробували гектографувати брошуру про розвиток наукового соціалізму.

Про глибоку повагу до основоположника наукового соціалізму красномовно свідчило звернення одеських студентів водночас зі студентами Петербурзького технологічного інституту і Петровської землеробської академії в Москві в 1883 році до Ф. Енгельса з проханням покласти від їх імені вінок на могилу К. Маркса. Схвильований цим зверненням, Ф. Енгельс писав відомому народникові П. Лаврову: «Я б хотів повідомити цих славних хлопців, що одержав їх телеграму і виконав покладене на мене доручення».

Завдяки тісним міжнародним зв'язкам порту, Одеса була важливим пунктом транспортування в Росію видань першої марксистської групи «Визволення праці», заснованої в Женеві Г. В. Плехановим. Це сприяло дальшому ознайомленню революційного студентства з марксистською теорією. Великий вплив на розвиток і формування марксистської думки серед студентів Новоросійського університету мали контакти з марксистськими гуртками Петербурга, Москви та інших міст.

Звільняючись з-під впливу народницьких поглядів, передові студенти робили перші спроби роз'яснення марксистської теорії ро-

ЧЕТВЕРТИЙ НАБІР

ГРОМАДСЬКИЙ інститут правових знань. Про нього вже знає багато людей Одеси та області. Створений три роки тому при юридичному факультеті нашого університету, він користується заслуженою популярністю серед його слухачів.

Три випуска проведено в громадському інституті. В нинішньому році — четвертий набір. Вступило до інституту близько 300 слухачів.

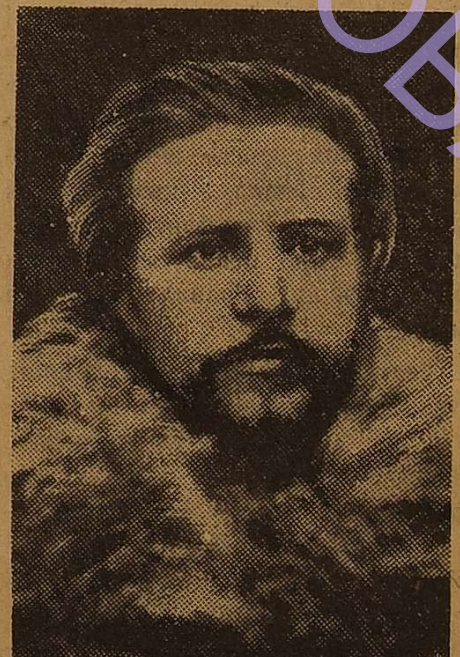
Інститут вже розпочав свій новий навчальний рік. Працює три факультети — радянського будівництва, народних дружин та товариських судів.

Перше заняття на всіх факультетах відбулось 7 жовтня. Перед слухачами з лекцією на тему: «Роль громадськості в боротьбі з злочинством та іншими правопорушеннями» виступив заступник прокурора Одеської області В. Глібов.

Перед слухачами інституту виступатимуть доценти тт. Червоний, Середа, Удалих, Сіверцев, Олієвський та практичні працівники суду, прокуратури, виконкомів Рад. Наступні заняття відбудуться 28 жовтня.

І. КРЮЧАТОВ.

бітникам. В 1890 році були притягнуті до відповідальності за участь в соціал-демократичній пропаганді серед робітників-будівельників Одеси студенти С. Гуревич і П. Скляр. На п'ять років заслання до Східного Сибіру був засуджений студент І. Шиф, активний учасник соціал-демократичних гуртків 1893—1894 років. В гуртках моряків і робітників залізничних майстерень провадив марксистську пропаганду С. Волошевич. Поступово найбільш свідомо, передова частина студентства, болісно переборюючи вагання і сумніви, все більше ставала на позиції наукового соціалізму.



Г. І. ФОМІЧЕВ

ГЕОГРАФИ V курсу проходять практику в школі № 105, де організовано кращий в місті кабінет географії, і в школі № 118. Більшість студентів провела уроки, що були оцінені «добре» і «відмінно». Особливо слід відзначити практикантів: Суркову, Ісакьян, Неклюкову, Соколовську — школа № 105, студента Островського — школа № 118.

Студенти активно включилися у виховну роботу. Практикантка Неклюкова оформила й передала географічному кабінету школи альбом «По Кавказу», в якому зібрано фотографії, зроблені студентами під час літніх походів. Студентка Суркова провела цікаву класну годину на тему: «В Ясній поляні», оформила загальношкільну газету «Географ». Студентка Неклюкова провела «Географічної КВК» у восьмому класі.

Слід розповісти й про електрифіковану карту Африки, яку вготували учні під керівництвом студента Островського в школі № 118. Студенти Тимчук і Кірова

регулярно випускають в школі «Географічні новини».

Але не всі студенти працюють однаково. Наприклад, студент Єгоров не завжди проводить уроки на однаковому рівні.

Студенти-географи вечірнього відділення теж включилися в педагогічну практику в школі № 105. Добре працюють студенти Шафір, Табан, Бізунова. Практиканти організовують екскурсії на ті підприємства, де вони працюють.

Група студентів V курсу біологічного факультету працює в школі № 59. Товариші сумлінно ставляться до практики, готуються до уроків і проводять їх на належній висоті. Особливо треба відзначити уроки студентів Бешко, Артеменко, Моруги, Міщенко.

За час практики студенти провели ряд цікавих екскурсій.

В. ЯРОЩУК, Т. КОЗІНА.

„АФОРИЗМИ“

МІНАЄ 165 років з дня смерті Георга Кристофа Ліхтенберга — одного з найоригінальніших умів Німеччини XVIII століття.

Ліхтенберг був феноменально одарованим (зазначимо, що він — вісімнадцята дитина в сім'ї): в ньому гармонійно поєднувалися учений та письменник-мислитель. Він закінчив відомий Геттінгенський університет, де вивчав фізику та математику, а потім став професором фізики. Цікаво, що Ліхтенберг висунув ідею створення аеростата незалежно від Монгольф'є.

Значне місце в житті Ліхтенберга займала літературна діяльність. Він — автор ряду відомих творів, їх високо цінував Гете, Герцен вважав його продовжувачем

Лессінга, Великий Толстой знавався, що він зачарований «ясністю, привлекательністю, а також остроумием» Ліхтенберга.

Напевно, кращим і більш відомим твором Ліхтенберга є його «Афоризми». Вони не були видані при житті автора, а побачили світ

НА КНИЖКОВІЙ ПОЛИЦІ

лише в XX столітті. Справа в тому, що «Афоризми» спрямовані проти тогочасної феодальної Німеччини, проти кріпосництва та релігії, проти філістерства в широкому значенні цього слова.

«Стверджують, — пише Ліхтенберг, — що у всій країні за останні п'ятсот років ніхто не вмер від радості». І рядом: «Ми, правда, не спалюємо відьом, але зате спалюємо кожен лист, в якому має місце гола правда». Слова Ліхтенберга «Все повинно бути інакше, якщо все має стати кращим» — вирок феодальної Німеччини.

«Афоризми» — таку назву одержав щоденник Ліхтенберга, «що являє собою зібрання «ума холодних наблюдений и сердца горестных замет». І не випадково з'явився серед афоризмів такий програмний: «В той час, як про пороки тайні пишуть публічно, я задумав про пороки публічні писати таємно».

Записки Ліхтенберга мають іноді жартівливий характер. Інколи іронічні й гіркі:

«Цьому місту (мова йде про Ганновер, де жив і працював Ліхтенберг. — В. М.) постійно влаштва якась щаслива дурість».

«Я віддав би багато чого, щоб точно довідатись, для кого власне здійснюють подвиги, про яких офіційно говорять, що вони здійснені на благо вітчизни».

Ліхтенберг — лютий ворог дурниць, косності. Які влучні, глибокі його висловлювання про «науку» та про «вчених» тогочасної Німеччини.

«...Він торгував чужими думками. Це був професор філософії».

«В слові «вчений» міститься тільки поняття про те, що його багато вчили, але ще не значить, що він чого-небудь навчився».

«Популярним писанням сьогодні дуже часто називають таке, завдяки якому маса має можливість говорити про будь-що, нічого в цьому не розуміючи».

Є у Ліхтенберга і такі думки: «Всяка безпартійність штучна, Людина завжди партійна... Сама безпартійність партійна». Сьогодні нам, знайомим з працями В. І. Леніна, ця думка зрозуміла й близька. І варто дивуватися прозорливості та об'єктивності Ліхтенберга, який зумів стати вище багатьох буржуазних філософів, які живуть нині, 1,5 століттям пізніше нього. Ні, зовсім не випадково реакційна буржуазна критика сьогодні ополчилася проти Ліхтенберга.

Висловлювання Ліхтенберга насичені, вони збуджують думку, примушують замислитись. Л. М. Толстой якось зазначив, що у Ліхтенберга «одна фраза, а з неї, як з клубка, виходить ціла купа думок».

Ось ще деякі:

«Найнижчі унтерофіцери — найкличивіші».

«Йому принесли гарячу, децю підгорілу подяку».

«Сумнів мусить бути не більшим за пильність».

«...Людина була така розумна, що стала ні до чого не здатною».

Афоризми говорять краще будь-яких хвалебних рецензій, тим і обумовлена велика кількість цитат статті.

І якщо в читача з'явиться бажання взяти в руки «Афоризми» (воця видані в цьому році АН СРСР), то ми вважатимемо завдання виконаним. Звичайно, не все в книжці Ліхтенберга рівноцінне й однаково цікаво — не треба забувати, що вона написана в позаминулому столітті! — Але читання її принесе чимало приємних хвилин.

В. МАКСИМЕНКО.

НА СЕЛІ

УРИВКИ З ЩОДЕННИКА

10 ВЕРЕСНЯ.

Перший день. Зі своїми турботами, хвилюваннями він вже й пройшов.

Дехто шумів:

— А ми ніколи в перший день не працювали.

— А ми ще не обідали.

Але на роботу вийшли всі. Працювали добре. Робота, вона захоплює. Почували піднесення. Скучили за роботою.

Зібрали по 16—18 відер помідорів. Дехто більше. Підраховали. Якщо так будемо працювати — норму дамо.

Спочатку — важко. Працюємо зігнувшись. Болить спина.

Запропонували почепити плакат «Не пищати!» Це для нитиків. Такі були.

11 ВЕРЕСНЯ.

Працювали повний робочий день. Дуже втомились. Додому довелося йти пішки. Кілометрів з п'ять. А можливо, більше. Ледве вистачило сил вмитись. В дев'ять вже були в ліжках...



ОБІД В ПОЛІ.

12 ВЕРЕСНЯ.

Короткий день. За половину робочого дня зробили близько норми. Плакат не приготився — скаржитись перестали.

Завтра неділенька.

17 ВЕРЕСНЯ.

У нас підбралась дружна бригада. Одні дівчата. 17 чоловік. Працюємо здорово. Норму виконуємо. А Качанова Алла — півтори. Дивилися на неї і дивуєшся. Тендітна, маленька, а працює як... Її знають всі робітники...

1 ЖОВТНЯ.

Працюємо дружно. Робимо все,

щоб успішно завершити сільськогосподарські роботи.

8 ЖОВТНЯ.

Ура! Сьогодні ідемо додому. Настрій чудовий. Завтра вже будемо в Одесі. В першу чергу подивимось нові фільми, нові афи стави в театрах. А поки чекаємо коли нас розрахують.

12 ЖОВТНЯ.

Сьогодні шумно в коридорах університету. Ми повернулися з польових робіт. Знову за навчання!

Лариса ВАРИЧ,
студентка III курсу механіко-математичного факультету.

НАШІ ПРОПОЗИЦІЇ

ОБГОВОРЮЄМО ПИТАННЯ НОВОЇ ОРФОГРАФІЇ

ПРОТЯГОМ останніх трьох років на сторінках газет неодноразово ставилось питання про невпорядкованість російської орфографії, про потребу удосконалити її.

Президіум Академії наук СРСР, ураховуючи побажання широких кіл трудящих нашої країни, створив при Інституті російської мови орфографічну комісію. Ця комісія збрала й вивчила всі пропозиції по удосконаленню орфографії і нещодавно «Известия», «Советская Россия», «Учительская газета» опублікували для всенародного обговорення проект нових орфографічних правил. У цьому дописі ми й хочемо поділитись своїми думками про цей проект нових орфографічних правил російської мови.

Деякі мовознавці, учителі-практики пропонували замінити сучасну російську азбуку на латинську, пристосувавши її, звичайно, до фонетичної системи російської мови. Комісія цілком справедливо відкинула цю пропозицію. Відкинула комісія й інші пропозиції,

зв'язані з частковими змінами азбуки. Комісія пропонує викинути тільки Ъ, який досі вживався у функції апострофа: **подъезд, объявление.** Замість Ъ, як знака роздільної вимови твердого приголосного з наступним йотованим, пропонується вживати Ь: **подъезд, объявление, съезд, волеизъявление** тощо. Таким чином буква Ь має вживатись у функції знака м'якшення (**конь, возьму**) і в функції апострофа. Нам така пропозиція з багатьох міркувань не подобається. Ми пропонуємо замість Ъ у функції роздільного знака вживати апостроф (с'езд, объявление) так само, як в українській мові.

Як відомо, більшість орфографічних правил російської мови ґрунтується на морфологічному принципі, меншість — на фонетичному. Пропоновані комісією нові правописні правила переважно й

базуються на фонетичному принципі.

Зважаючи на це, ми не згодні, щоб і в називному чи знахідному відмінках множини після Ц писати **И:** **молодцы, купцы, огурцы** тощо. Ми пропонуємо зредувати правило так: «Після Ц в середині слова пишеться тільки **И:** **циган, ципленок, септрицы.** **Ы** пишеться після Ц тільки у флексіях: **молодцы, купцы, огурцы.**»

Ми цілком згодні з пропозицією, щоб і по-російськи, так само, як і по-українськи, не писали Ь після ж, ч, ш, щ: **рож, ноч, мыш, отреш стрич, ходиш, навзнич, лиш** тощо.

В українській мові в пасивних дієприкметниках минулого часу пишеться одне—Н (писаний, розписаний), а в російській — два (писанный, расписанный). Тепер комісія пропонує писати російсь-

кою мовою безпрефіксні дієприкметники з одним Н (писаний, купленный), а префіксовані — з двома (написанный, раскупленные).

Історія будови пасивних дієприкметників і в російській, і в українській мові однакова. В зв'язку з цим ми пропонуємо і в російській мові безпрефіксні і префіксні дієприкметники писати тільки з одним Н: (писаний, расписанный, купленный, подкупленный). Ми навели приклади найважливіших пропозицій щодо удосконалення російського правопису. Серед багатьох інших пропозицій, менш важливих, за доцільні ми вважаємо такі:

1) Замість двох суфіксів -инский, та -енский вживати тільки суфікс -инский: пензинский, фрунзинский;

2) Замість двох суфіксів -ец, -иц вживати суфікс -ец: пальтецо, платьеце;

3) Слово пол (половина) іменником родового відмінка чи порядковим числівником завжди писати тільки через дефіс: полметра, полвосьмого;

4) Складні іменники з елементами вице-, унтер-, обер-, экс-, лейб-, штаб- писати тільки разом: вице-президент, обермастер, экс-чемпион, лейбмедик, штабквартира;

5) Всі частки писати окремо: кое кто, какнибудь, что либо, кто то, давай ка;

6) Писати У, а не Ю в іншомовних словах жури, брошюра, парашут;

7) Писати з одним Н слова деревяный, оловяный, стеклянный;

Удосконалення російської орфографії — важлива подія не тільки в історії культури російського народу, а й всіх братніх народів нашої країни, всіх слов'янських народів. Ось чому обговорення проекту російської орфографії є всенародна справа.

Доцент А. МОСКАЛЕНКО.

Редактор Є. ГОГУНСЬКИЙ.